

مشتاق

مطبعه و محل اداره :

م. ا. ل. اوغلسده امنیت
سندوغی جوارنده
شکول یقوشنده
۲۶ نومرو

مسالک زده موافق آثار
جدیده مع الممنونه
قبول اولنور

درج ابدیه بن آثار اعاده اولنار

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیات و بالخاصه احوال و مشوره اسلامیه بحث ابر در هفته به نشر اولنور.

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخہ سی ۵۰ یا ۵۰۰

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

فیرله دن مقوا بورو ایله کوندریایر سه سنوی
۲۰ غروش فضله آلتیر

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

ممالک عثمانیه ایچون	سنه لکی	القی آیلانی	غروش
۶۵	۳۵	۳۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

یدنجی جلد

۵ صفر ۱۳۳۰ پنجشنبه ۱۲ کانون نانی ۱۳۲۷

عدد : ۱۷۷

فی الحقیقه حضرات صوفیه : لا موجود الا الله یعنی جناب حق در بشقه موجود یوقدر دیشلر. فقط بونکه موجود اولان هر شی جناب حقدر معنای مراد ایتمه مشلر. انلرک وجود ، حقدر عبارتدر دیملری تمامیه بشقه بر معنای متضمندر . حال بوکه کتاب کائناتده مندرج هر کله دن آری آری مونی چیقاروب کلماتک هیئت مجموعه سندن مال واحد استنباط ایدمه من برا کنده بنیان ، اعیانده کون ایله مفسر اولان معنای وجودی اهل وحدتک معنای دیگر مراد ایتدکلی وجود ایله قارشیدر رق انلرک مذهب عرفانه «وجودیه» نامنی ویرمشلر و اهل وحدت حقنده کی تجاوزات معلومه لریله انصاف وادیدندن خیلی اوزاق دوشمشلردر . اهل وحدت جناب حق کورمش ، کوردیکنی وجوددن بشقه بر لفظ ایله افاده ایدمه مش . اهل کثرت انلرک وجود تعیرندن اعیانده کون ایله مفسر اولان معنای مراد ایتدکلیینه ذاهب اوله رق انی بر درلو جناب حقک شاننه لایق کورمه مش ، فقط او مشاهده نرده ، انی رد ایچون الزام ایدیلن بو مجاهده نرده ؟

مکوک بر کیجده میلیارلره نجوم زاهره نك نور لرزانی حساس یورکلری اهرازه کتیردکی بر صرده کونش ستره ارغوانیسی اوستندن اهرق خوابگاهندن چیقجه کتائب نجوم نصل وادی اضمحلاله طوغری قوشارسه بر زمان اول وار کی کورینن قوافل اشیا ده شمس حقیقتک افق دلدن طلوعیه فیفای عدمه طوغری اوله جه روبراه فرار اولور ! فی الحقیقه بز ، دماغمه عکس قضیه نك امکاتی مؤید بر تخم تردد ایتدجه سلسله حادثاتک وجود حقیقیله اتصافندن شبهه ایتکی اصلا خاطر مزدن کیمیز .

حتی بریسی بزه بویه برشیدن بحث ایدجهک اولسه بنیان تفکراتک شاقولندن انحراف ایتدیکنه قائل اوله رق دماغنه بر پائنده اورمق ، بوصورتله عقلنک موازنه سنی برینه کتیرمک ایچون بلکه بچاره نك صورتیه برده خدای سله عشق ایدرز و توقادی اتدقندن صکره :

عالم خارجینک وجودندن شبههک وارسه یدیکک توقادی ده اوسلسلهیه ادخال ایدرهک هیچ آجیسنندن شکایت ایتمه ! دیه بچارهیه برده درس انتباه ویرمه قالمیشیرز ،

عجباً بوحرکتشز طوغریمیدر ؟ اصلا دکلدز . چونکه عقل ، بعض گره انسانی ، ذکل عالم خارجینک حتی کندی نفسنک بیه موجودیتندن شبههیه دوشه جک حالته سوق ایدمه بیلیر .

عقلک اوساتی دکلیدرکه وادی تردده علی الاطلاق وجود ایله برابر بیلکندی ده غائب ایتش اولان «ده قارت» ، «دوشونیورم بناء علیه وارم» دستورینی و اودستور ایله ضاله قیمتداری اولان نفسنی بولدیرمش ! ینه عقلک اوساتی دکلیدرکه مشهور «فیخته» یه «منم دیکر نیست» جمله سنک تضمن ایتدکی معنای بتون مکنوناته تشمیل ایدجهک قدر توسیع ایتدیردک عالمده کنیدیسنندن بشقه بر موجود کوسترمه مش ! اهل تصوف : تعینات کونیه ظواهر و بواطن اعتباریه اسماء امکانیه و وجوبیه بی جامع اولدیغندن انلرک برجهتی عدمه ، برجهتی ده وجوده ناظر در ، عدمه ناظر

اولان جهت تجلی به مظهریتلرندن قطع نظر کندی نفسلری اعتباریه اولان جهتدر . وجوده ناظر اولان جهتده تجلی به مظهریتلری اعتباریه اولان جهتدر . شوالده تعینات سالفه اعتبار اوله کوره معدوم ، اعتبار ثانی به کوره موجوددر دیورلر .

امام غزالی بومعنای «هرشی ایچون ایکی وجه واردر . بولردن بری اوشیئت ذاته ، دیکری ده خالقنه نظراً اولان وجهلردر . هرشی وجه ذاتیسی اعتباریه معدوم ؛ وجه الله اعتباریه موجوددر . بوتقدیرده کوره وجه اللهدن بشقه موجود یوقدر ، اندن بشقه نه وارسه ازلاً وابتداً معدومدر .

«لن الملك اليوم لله الواحد القهار» ندای عظمتک عکس انداز ساحه جلال اولسی ایچون قیامته انتظار لازم دکلدز . زیرا اونداهر دقیقه قبه ناسوتی چینلا تمقدهدر ، عباره سیله «افاده ایدیور .

فرید

بر استیضاح :

«تنقید محق» صاحبنه آجیق مکتوب

افندم !

مشهور آلمان فیلسوفلرندن «موسیو ارنست ههکل» وحدت موجود نامیه میدان قویدینی کتابک بعض پارچه لرینک کچن سنه فاضل محترم عبیدالله افندی حضرتلرینک نشر ایتدکه اولدینی «حق یولی» غزته سنده ایکی محترم ذات طرفندن ترجمه سنی و مشارالیه عبیدالله افندی طرفندن ویریلان جوابی کورمش و بونک نهایتنه قدر ترجمه اولنوب لازم کلن نقطه لره جواب ویرلمسی تمنی ایلش ایسه مده بالاخره «حق یولی» نك تعطیل نشریات ایتسیله حقیقه متأسف اولمشدم . له الحمد بوکون یعنی «۱۹۱۱» ده ینه عین محترم سیالر طرفندن اثر مذکورک بتامها ترجمه اولندیغنی کورمکه مفتخر اولدیغ جهته برسنه اولکی تمنی خالصانه مک حصوله کادیکندن کنیدی بختیار عبد ایدیورم . طبیعی درکه اثرک ترجمه سی مقصود بالذات دکلدز . بلکه مقصود بالذات اسلامیه ، حقیقه سورمک ایستیلان لکله محترم مترجملرک همتلریله واقف اولوب آنلره حق و حقیقت دأره سنده جواب ویرمکدر . اثرک کرک بدایتنده وکرک نهایتنده «بزم سوزلرمز» و «برمؤخره» عنوانی آلتنده یازیلان سطرلر بواکی سیانک پک تمیز بروجدهانه ، غایت علوی بر عقیدهیه مالک اولدقلرینی کوستریور . چونکه بومترجملر بعضیلرینک یایدقلری کی علمای غربک هر سوبلدکلرینی بر حقیقت اوله رق قبول و ابنای جنسنده او بولده توصیه ایتدیورلر ، بلکه مسلمانلغک اساسنه مخالف اولان نقطه لرینک ردینی اربابندن شدتله انتظار ایدیورلر . حتی محترم بر ذاتک بویولده بر رساله سیله یازده جغنی وعد ایتدکدن صکره ترجمهیه ، باشلدقلرینی سوبلیورلر ، که بوندن زیاده انصاف و حیت اوله ماز .

بواثری مطالعه ایدرهک ردیه سنک ده حاضر لاندیغنی بوصورتله خبر الدیغ کوندن بری ازدل و جان ردیه نك نشرینه انتظار ایدیور و برشوق

وجدانی ایله غزته ستونلرینک اعلانات قسمنه باقیوردیم. اینه بو اشتیاق ایله بر قاج کون مقدم غزته ستونلرینه اعلانات قسمنه عطف نظر ایدرکن - آثار منتشره صیره سنده - « تنقید محق » نامنده کی ردیه کز منظورم اولدی. « موسیو ارنست هکهل » ک اثرینی ترجمه ایدلره قارشینه قدر مدیون شکران اولش ایسه ذات فاضلانلرینه قارشیه اودرجه متشکر ومنتدارم. چونکه اثرکیز هیئت عمومی سی اعتباریله شایان تقدیردر؛ بک چوق مسائل مهمیه رمزو اشارت اولدینی جهتله جرمی صغیر، فوائدی کثیردر. فقط شوراسنی ده سولیک مجبوریتندیم که اثرک بعض نقطه لری اذهان متفکرینده جدأ شایان اهمیت عقده لر براقیور. ازجمله کزیاذه نظر دقتمی جلب ایدن وکندجه حقیقه اهمیت اولان بر نقطه - که بومکتوبی یازمغه سبب اولمشدر - حقتده مساعدده کزله بر قاج سوز سولیک ایستیورم.

ردیه کزده ۱۹ نجی صحیفه سنده ۳ نجی سطریندن بدأ ایله دیورسکیزکه: « شوراسنی ده اسلامیت نامنه افتخارانه عرض ایدرکزه: نوع بشر بدایت ظهورنده مایمونلره یقین بر استعدادده اولدینی و شایان ذکر برشی اولمادیغنی و کیت کیده تناسلین تناسله، اصطفا دن اصطفا نه (سمیع و بصیر) قابل علم و معرفت اولدینی، بو حقیقتده قانون طبیعتک شو صورتله واضعی اولان وجود مطلق قرآن کریمنده ده بز مسلمانلره تعلیم بویورمشدر. «هل آتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن شیئا مذکوراً. انا خلقنا الانسان من نطفة امشاج نبتیه فجعلناه سمیعاً بصیراً» انسانک اوزرندن بر طاقم دهر کچدی که انسان او دورلرده شایان ذکر برشی دکادی. بز انسانی ماء مادردن مزوج نطفه دن ابتلاء خلق ایتدک، ایتدکده سمیع و بصیر قیلدق.

« تنقید محقندن » بورایه نقل ایتش اولدیم شو سطرلر انکلیز طبیعیونندن وپسیقولوژی عالملرندن مشهور « داروین » ک تأسیس ایتش اولدینی مسلکی - که اساس اعتباریله توتهمیزمدر - قبول و بونی اسلامیته مخالف کورمدیککزی اشعار ایدیور. چونکه اولاد دیگر بر صورتله جواب ویردکن صوکره بالاخره بو سطرلری علاوہ ایتکزه بشقه درلو معنا ویره مدم.

حال بوکه « داروین » ک تأسیس ایتش اولدینی بو مسلک سقیمی، دکل اسلامیت نقطه نظرندن، بلکه فناءیه قبول ایتماکده معذور اولدیمیز ذات فاضلانلرنجه ده خفی دکلدر. چونکه « داروین » ک تأسیس ایتش اولدینی نظریه یی قبول ایتک قواعد فیه یی تغییر ایتک دیمکدر. بوجهتله بو نظریه یی قبول ایدمجه حقیقی بر متقن تصور اولنه ماز.

زیرا « داروین » مایمونلره نظر ایدیور، نتیجه ده کوریورکه « غوریللر » ایاقلرینک شکل اعتباریله، « اورانغ اوتانغلر » دماغ اعتباریله، شامپازلر وجودک عمومی تشکلاتی اعتباریله انسانه بکزیورلر. ایشته بونلرک یکدیگری ازمه سنده کی شو مشابهتی کورن « داروین » در حال بو مشابهته آلدانه رق، انسانلرک اصلی بومایمونلرک بریسی اولدینه حکم ایدیور! فقط عجبا بو نظریه، طوغری می؟ شبهه یوق که دوغری دکل! بومسلکک سقامتی ینه دساتیر فیه ایله میدان چیقیور. چونکه بین الانواع تناسل مسئله سی بزه کوستریورکه، انسان ایله مایمون بر نوع اولق

شویله طورسون، ازمه لرده قرابت نوعیه بیله یوقدر. بناء علیه بونظریه فناء مردوددر.

اسلامیت نقطه نظرندن محاکمه اولدینی تقدیرده ایسه بومسلکک بطلانی بالبداهه ثابتدر. زیرا بونظریه یی قبول ایتک برکزه انسانلرک نوع مستقل اوله رق یارادلیوب قهرارضک تکملاتیله زمانک حصوله کتیردیکی استعدادتیله جه سی اوله رق ادنی دن اعلایه تحول ایله ترقی ایدم بوحاله کلدیکتی قبول ایتک دیمکدر، که فناء مقبول اولدینی کی، دیمزجه ده مردوددر. فصل که « ومن آياته ان خلقکم من تراب ثم اذا اتم بشرتکم برون » آیت کریمه سی بونک بطلانی واضحا کوستریور.

اعظم مفسریندن فخرالدین رازی بونظم جلیک تفسیرنده « اذاء مفاجاة » قرینه سیله انسانک طوغریدن طوغری به انسان اوله رق خلق اولدینی سربلدکن صکره تکامل طریقیه حصوله کلدیکتی نظریه سی رد ایدیور.

بویاناکتکزدن داروین نظریه سی قبول ایتک کی برخطا لازم کلمه بیله تتبعات رجعیه اربابنسک سرد ایدم کلدکلی وحشت ابتداییه فرضیه سی - نوع بشردن هر درلو لوازم مدیه یی سلب ایدم بونک بشریتک مبادیسی جهل مطلق ووحشت مطلقه دن عبارت کوسترمه لری - قبول ایتک لازم کلیرکه مسلمانلق نقطه نظرندن بونی ده قبول ایدممه یز! زیرا قرآن کریم، نوع بشرک مبادیسنک بروحشت مطلقه اولمیب، بالعکس برکال اولدینی بشریتک ایلک باباسی اولان حضرت آدم ابله اشهاد ایدیور. بز، مسلمانلر، حضرت آدمک ابوالبشر اولمسنه اعتقاد ایدر. حضرت آدم ایسه اولوالعزم پیغمبران عظام دن اولوب معارف الهیه وخصالت دینییه خصوصنده فیض الهی به، تعلیم ربانی به مظهر اولمشدر. مجرد بوفیض الهی سایه سنده ملائکه کرامک اسماری خبر ویرمکن عاجز اولدقلری اشیایی بیله برر برر خبر ویرمشدر. فقط صوکرلری اولاد آدم طریق حقدن عدول ایتدکجه بوفیضی غائب ایدم بونک وحشته طوغری یورومشلردر. بناء علیه بونظریه یی ده قبول ایتمکن اسلامیت بزی منع ایدیور.

شو حالده ردیه کزده کی « نوع بشرک بدایت ظهورنده مایمونلره یقین بر استعدادده اولدینی و شایان ذکر برشی اولمادیغنی...! » کی عقیده اسلامیه یه مخالف سوزلر بکزدن مردانه اولدینی آکلاشیلیمور! چونکه حضرت آدمی ابوالبشر اوله رق قبول ایدرکه بشریتک بدایت ظهوری حضرت آدم ایله باشلاوب آدم وحواء علیهما السلام دن تشعب، رجال ونساء اول واسطه سیله تکثیر ایشدر.

مایمونلره یقین بر استعداد ایسه آدم و حواء ایله بدأ ایدن بدایت بشرده متصور دکلدر.

بو مقاصده دلیل اوله رق ایراد ایتدیککزی آیت کریمه یه کلنجه: بوندن بو معنا مستفاد دکلدر. فصل که « ولقد خلقنا الانسان من سلاله من طین. ثم جعلناه نطفه فی قرار مکین. ثم خلقنا النطفه علقه فخلقنا العلقه مضغة عظاماء کسرون العظام لحما ثم انشاه خلقا الخ... » آیت کریمه سنده

و... ان احدكم يجمع خلقه في بطن امه اربعين يوما لطفة ثم يكون علقه مثل ذلك...! « حدیث شریفندہ بوجہ تلمیذی ایضاح اولمشدر. یعنی «هل آتی...!» آیت کریمہ سی نوع بشرک بدایت ظهورندہ مایمونلرہ یقین بر استعدادده اولوبده کیت کیده تناسلدن تناسله، اصطفا دن اصطفایه سمیع وبصیر اولدیغنه دلالت ایتمز. بلکه کرک حضرت آدم و کرک بتون انسانلرک ماده اولی اولان «طین» دن بدایله تمام سمیع وبصیر اولان انسان حالته کلنجہ به قدر کچر مش اولدیغی ادوار مختلفه بی کوستریور. بناء علیه ذات عالی فاضلانلر ندر دینک بو نقطه سی حقندہ ینہ صراط مستقیم ایله لطفاً ایضاحات لازمه و یرمه کزی کمال اهمیتله رجا و بو وسیله ایله ده احترامات فائمه می تقدیم ایلم اقدم

افسکیلی

احمد حمدي

تربیه عمومی ده نقصانلی وار

معارفک تربیه عمومی پروغرامنده نقصانلق وار. بو نقصانی دوشونمک و ایجه نقطه لر بی میدان چیقارمق هر عثمانلینک، هر وطنداشک وظیفه سی در، بنده بر وطنداشک، دوشوندیگی سویلکدن چکنمیورم.

خلق یا عطلالت، یا جهالت و یا کورده نک تأثیر یله درکه مدھش، عصی بر هجومله مأمور لغه قوشویور. کویلر، کویلیلر بیله اولیله بر حس ایله یاشیورلرکه بو حس هیجانلر تولید ایدیور، مأموریت لطفنه نائل اولمق ایچون نیجه عائله لر مضایقه لر آلتنده ازیلکه سوق ایدیور...

بابالر چوجوقلر بی اعدادی مکتبلرینه ایلری ده بر مأمور اولمق ایچون ویریور. مستنلاردن صرف نظر اکثر اعدادی مکتبلریمزده کی نظامنامه اساسی صانکه چوجوقلره، کنجیله مأمور اولمق تربیه سی ویرمک ایش کی طلبه لرک قلیلرندہ مأمور اولمق امللری یاشاتیلیور.

معلملردن چوجوقلری تجارتیه، صناعیه، زراعتیه سوق ایچون باغیران، چیغران، اقناع ایدهلرک یکونی یک آز اولدوغی تقدیر ایدیور. صانکه ظن ایدیایرکه اعدادی مکتبته کیره نلر تاجر و یاخود اصناف، صنعتکار و زراع اولیه تنزل ایتمز ایش! بوکا تنزل ایتمک ایچون عقل نقصانلی بولونمالی ایش!

بن دکل، بوتون ارباب انصاف بو فکرلره عصیان ایدر. بزده تحف بر حالت روحیه و منطق وار: اصنافلر، تاجرلر، صنعتکارلر، چفتجیلر هپ اوقومه یازمه بیلمه یه نلردن و یا اوقویه میان و یازمه میانلردن انتخاب ایدیلسین! بونه فلاکتلی منطق... تاجر، اصناف کنندی بیلمز ایسه، اوقوماز ایسه، سویلیکز، بز اوقویان، بیلن تفکر ایدن ملتیرک اسیر اقتصادیمی اولمازی یز؟

بو کونلرده مأموریت هوسنک چوغالدیغی، حر مسلکلی عادی یمسه لره براقق لازمکدیگی فکرینک داها زیاده تعمم ایتدیکنی کورمکه داها متأثر و مایوسز.

بوکا قالیر ایسه بر جریان شدید حالی آلان بو دوشونجه سزلکک اوکنی آلمق ممکن دکادر. بوکا امکان حاصل ایدہ جک یالکز حکومتک بعض تدبیرلری اوله جقدر. اوله تدبیرلرکه لیجهدن ایجه به دوشونلش، تدقیق ایدیلش. ایجه دوشونمک دیمک اوزاتمق، کچر براقق دیمک دکادر، بویله کلاشیلیمه سین.

شو مملکت قوجه بر زراعت الکاسی در. بونی هیمز تقدیر ایدیور. عجباً بو مملکت عینی زمانده بر تجارت مملکتی دکلیدر؟ شونی بیله لمکه زراعتسز تجارت اولدیغی کی تجارتسز زراعتده دوچار عنامت اولور. او زراعتده ایلریله مه ایچون مساعد زمینلر بولونه ماز.

آناطولی نکر چوق یرلرندہ وسائط نقلیه سزلک یوزندن معاملاتک چورودیکنی، کزہ نلر، کورنلر حکایه کی اکلاتیورلر. بوکا آجیور. و دیورزکه واه واه وسائط نقلیه اولسه نه استفاده لر تأمین ایدیایردی، نلر نلر اولوردی. بونی عیناً قبول و تصدیق ایتمکه برابر دینیلیرکه عجباً وسائط نقلیه اولسه ده ارباب تجارت نقصان اولسه محصولاتک هپسی فی حقیقه سی ایله صائیله بیلر می!

خایر صائیلمه سنک امکانی یوقدر. تجارتک یکیلکلیرینه واقف، کوزی آچیق، تحصیل کورمش، تدبیر ایله مش یرلی تاجرلر نقصان وهیچ بولماز ایسه دوشونه لیم بو ایشلر کیملرک آلتنده دونه جکدر؟ چورویه ن بو محصوللری او وقت کیملر صائه جقدر، کیملر آله جقدر؟

ازمیر کی آناطولی نکر تجارتکاه محلنده مشاهده ایدیورزکه بویوک تجارت ایشلری هپ اجنبیلرک آلتنده! آناطولی نکر، لیمانلریمزک هر یرینه بر چوق اجنبی یونانی، آلمان، انکلیز، اوستریالی تاجرلر، هجرت ایتیمور می؟ معاملات تجاریه بی اللرمزدن آلمیورلر می؟

بز جاهل و تجارتک ترقیات حاضره سنه واقف اولمایان بیچاره لر ایشلریمزی آنلره اکثریتله قایدیرمه مجبور اولویور. بوکا ممانعت ایدہ جک بر قوت بزده بولونمیور.

تجارت ایلزدن کیدنجه محصولاتره ایستدکاری کی فیدات بیچمک و حقیقتجیلره، زوالیلره اویونلر اوینامق اولنرک آلتنده قالیور. بوکی شیلر منور اولان ازمیرده بیله اولیور دکل.

زراعتز چالیشسون، چالیشسون، آلتنک ترینی دوکسون، حیاتی فدا ایتسون، صرکرا قازانجک چوغنی عثمانلی مملکتنده، عثمانلی نکر آلتدن بر اجنبی آلسین. اوتہ کی بوغازی طوقلغنه چالیشان بر سرسری کی سفالته محکوم اولسون. بو آجینمایه جق، تأسف ایدلییه جک بر شیمی؟

بعض اجنبی تاجرلرک منابع اقتصادیه مزری و مخرجلریمزی قورو. تدقلری، بز ی بویوک برفلاکتہ دوغری سوروکله دیکلری ده اندردکل!.

محاکمه، ملاحظه، شونی اکلارزکه، دیمک عثمانلی چفتجیلری بهمه حال تحصیل ایتمش، واقف اولمش عثمانلی تاجرلرینه محتاجدر.

چفتجیلک نه درجه ترقی ایدرایسه ایتسون، مظهر مکافات اولمق ایچون قارشوسنده اومرتبه ترقی ایشلر بر عثمانلی تجارتی کورملی در.

أسکی آداملره قالقوبده یکیدن تجارت اوقوته میز. تجارتک یکی